

Täysistunto

Keskiviikko 7.12.2016 klo 14.02—0.46

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 231/2016 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 19/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 19/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

21.25 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Opiskelijoiden siirtäminen yleisen asumistuen piiriin on kannatettavaa. Kuitenkin esitys on jäänyt osittain vajaaksi.

Ensinnäkin opiskelijoiden kohdalla ruokakunnan käsite tulee selkeyttää, etteivät kimpakämpässä asuvat opiskelijat joudu turhaan taistelemaan byrokratian kanssa. On hienoa, että ympäristövaliokunta esittää asiasta lausumaa, joka toivottavasti salissa hyväksytään.

Kuitenkin joka tapauksessa perheellisten opiskelijoiden tilanne heikkenee. Kela on arvioinut, että noin 40 000 opiskelijaa tulee jäämään kokonaan vaille asumistukea puolison tulojen takia. Erityisen vaikeaksi tilanne muuttuu, jos perheessä on pieniä lapsia, ja tämän takia tulee viipymättä säätää erillinen huoltajakorotus opintorahaan.

Hallitus aikoo kattaa siirrosta syntyvät kustannukset heikentämällä asumistukea. Tuen perusteena olevia enimmäisasumismenoja aiotaan leikata kaikissa kunnissa pääkaupunkiseudun ulkopuolella 4 prosentilla ja indeksi jäädytetään. Tätä ei voi hyväksyä, vaan tämän opiskelijoiden siirtymisen yleiseen asumistukeen aiheuttaman menolisäyksen rahoituksen on löydettävä muualta.

Arvoisa puhemies! Tärkeintä opiskelijoiden toimeentulon kannalta olisi kuitenkin, että opintotukeen tehdyt leikkaukset peruutettaisiin ja huolehdittaisiin riittävästä opiskelija-asuntotuotannosta ja muuten kohtuuhintaisesta asuntotuotannosta.

Tämä muutos opiskelijoiden siirtämisestä yleiseen asumistukeen auttaa osaa opiskelijoista, mutta se ei riitä kumoamaan opintotukileikkauksen aiheuttamaa tulonmenetystä opiskelijoille. On hävytöntä, että opiskelijoiden toimeentulosta leikataan yli 80 euroa kuukaudessa. Se on enemmän kuin miltään muulta ihmisryhmältä, ja se teko kyllä varjostaa tätä sinänsä hyvää siirtoa yleisen asumistuen piiriin.

21.27 **Riitta Myller sd:** Arvoisa puhemies! Todellakin periaate siitä, että opiskelijat pääsevät yleisen asumistuen piiriin, on kannatettava, mutta se tapa, millä se tehdään, tekee tästä lakiesityksestä kyllä erittäin huonon, koska tämä tarkoittaa sitä, että kustannukset tähän opiskelijoitten siirtoon otetaan yleisestä asumistuesta, ja silloin tämä leikkaus kohdistuu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

sinne pienituloisimpiin. Ja täytyy muistaa, että näihin samoihin ihmisiin, samoihin perheisiin kohdistuu jo paljon muitakin leikkauksia.

Juuri tästä syystä sosialidemokraatit esittävät, että 10 § ja 51 § poistetaan tästä, koska näissä on tämä kohta, että asumistuki otettaisiin järjestelmän sisältä. Lisäksi esitämme lausumaa, että opiskelijoitten siirtyminen yleisen asumistuen piiriin toteutetaan niin, että yleisen asumistuen myöntämisen ehtoja ei heikennetä ja vaikutusta opiskelijoitten toimeentuloon seurataan.

Mutta aivan yhtä tärkeää on se, että meillä on olemassa kohtuuhintaista asuntotuotantoa, ja tässä on se suuri pullonkaula. Juuri siitä syystä, että on laiminlyöty kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisääminen, myöskin asumistukimenot ylipäänsä kasvavat. Tämän vuoksi esitämme toista lausumaa, jossa sitten sisältö kohdistuu nimenomaan siihen, että kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa on lisättävä, niin että se sisältää myös opiskelija-asuntotuotannon, ja erityisesti näitä tarjontatukia eli tätä pitkää 40 vuoden korkotukea (Puhemies koputtaa) pitää kehittää.

21.29 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys yleiseksi asumistueksi sisältää opiskelijoiden siirtämisen opintotuen asumislisän piiristä yleisen asumistuen piiriin. Se on opiskelijoiden kannalta varsin myönteinen seikka ja lisää yksin asuvien opiskelijoiden tuloja jopa useilla sadoilla euroilla vuodessa. Uudistus siirtää opiskelijat asumismenojen suhteen samalle viivalle muiden etuudensaajien kanssa, ja se on hyvin kannatettava esitys.

Opintotuen asumislisä on pysynyt samalla tasolla vuosikaudet, mikä on vaikeuttanut hyvin merkittävästi monen opiskelijan taloudellista ahdinkoa vuokrien noustessa samaan aikaan useita kymmeniä prosentteja, jopa enemmän. Muistan itse opintotuen asumislisän enimmäismäärän olleen nykytasolla jo 90-luvun lopulla itse opiskellessani. Silloin tämä asumislisän enimmäismäärä oli hyvinkin riittävä ainakin itselleni, mutta nykyään se on jo täysin riittämätön.

Arvoisa puhemies! Paitsi oikeudenmukaisuuden kannalta nyt tehtävä uudistus on tärkeä myös asumistukijärjestelmän yksinkertaisuuden ja selkeyden näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Uskonkin monien opiskelijoiden olevan hyvin tyytyväisiä tähän uudistukseen, jossa heidän asumiskuluhihinsa kohdennettava tuki nostetaan oikeudenmukaiselle ja tasavertaiselle tasolle muiden etuudensaajien kanssa.

21.30 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Totuushan on se, että Suomessa asumistukeen menee valtavia määriä rahaa julkisia varoja ja tämä määrä nousee kaiken aikaa. Se nousi muun muassa vuoteen 2015 edellisestä vuodesta 14 prosenttia, mikä on iso summa tietenkin julkisissa menoissa. Tämä esitys on siinä mielessä erinomainen, että tässä nyt yhdenmukaistetaan käytäntöjä. Meillä tukiviidakkoa on ihan riittävästi, ja tässä sitä yksinkertaistetaan. Myös tosiasia on se, että 64 prosentilla nykyisistä tuensaajista tuen arvioidaan pysyvän ennallaan tai nousevan, eli suurin osa tästä hyötyy. Nimenomaan yksinasujat ja kasvukeskuksissa asuvat hyötyvät muutoksesta, ja tuki tulee vastaamaan nimenomaan niitä asumismenoja sitten.

Mutta kuten tässä jo edellisissä puheenvuoroissa on todettu, niin tässä on myös ongelmia, ja tietenkin se, että tässä on viety kahta erillistä lakiprosessia eri hallinnonaloilta rinnakkain, on tuonut tähän haastetta muun muassa ja kertoo myös meidän monimutkaisesta tukisysteemistä. Tässä eniten häviävät pariskunnat ja sitten yhteisellä vuokrasopimuksella asuntonsa vuokranneet yhdessä asuvat. Jo tällä hetkellä meillä on erikoisia tilanteita sii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

tä, kuinka yhdessä asumisessa otetaan huomioon eri sukupuolta olevien tulot, jotka vaikuttavat sitten tukiin, mutta ympäristövaliokunta on lausumissaan näihin molempiin asioihin ottanut kantaa, ja myös sivistysvaliokunta on tänään tehnyt lausuman tästä opintorahan huoltajakorotuksen ottamisesta opintotukilakiin.

21.33 Sari Tanus kd: Arvoisa herra puhemies! Vaikka tässä hallituksen esityksessä on kannatettaviakin kohtia, niin merkittävää on, että tämä ruokakuntakohtaisuuteen siirtyminen merkitsee todella, että eniten häviävät pariskunnat ja yhteisellä vuokrasopimuksella asuntonsa vuokranneet. Heistä noin 84 prosenttia kokee sen, että asumistuen määrä pienee tai poistuu kokonaan. Tämä asumistuen huomioon ottaminen tulona vaikuttaa niiden jo nykyisinkin yleistä asumistukea saavien ruokakuntien, lähinnä lapsiperheiden, asumistuen määrään, joihin kuuluu opintorahaa saava opiskelija. Tällaisia on yli 17 000 ruokakuntaa, ja heillä keskimääräinen tuki alenisi noin 28 euroa kuukaudessa. Sen lisäksi opintorahaa saavien lapsiperheiden keskimääräisen tuen määrä laskee 27 euroa kuukaudessa, kahden huoltajan perheissä keskimäärin 41 euroa kuukaudessa, ja yleisen asumistuen piirissä nykyisin olevista ruokakunnista yli 100 euroa kuukaudessa menettäisivät ne ruokakunnat, joissa on kaksi opiskelijaa. Näitä ruokakuntia on noin 200, ja näistä yli puolet, noin 130, on lapsiperheitä.

Kaikkeä tätä ajatellen ja miettien sitä, että monet opiskelijaperheet, joissa on huollettavia lapsia, ovat todella tiukoilla eurojensa suhteen ja toisaalta, niin kuin moneen kertaan tässä salissa olemme todenneet, Suomessakin lapset olisi parempi hankkia aiemmin ja jo opiskelujen kuluessa. Sen vuoksi kristillisdemokraatit esittävät ja myös vaihtoehtobudjetissamme olemme tuoneet sen esille, että opiskelijoille tulisi tuoda huoltajuuksia, noin 200 euroa kuukausittain, että se toisi tasoitusta ja mahdollistaisi sekä opiskelun, ammattiin valmistumisen että perheenlisäyksen. Tämähän myös edesauttaisi helpompaa työhön tarttumista opiskelun jälkeen.

21.35 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Todellakin tämä opiskelijoitten siirtäminen yleisen asumistuen piiriin parantaa suurimman osan opiskelijoitten elämäntilannetta, mutta niin kuin täällä edellä on tuotu esille ja valiokunnassakin on kiinnitetty huomiota, niin nimenomaan perheellisten opiskelijoitten kohdalla tilanne huonontuu. Oli mielenkiintoista huomata edellisenä viikonloppuna, kun taisi olla keskustan puoluevaltuusto koolla, että puoluevaltuusto vaati sitä, että on tuotava tämä huoltajalisä perheellisille opiskelijoille, ja täytyy nyt toivoa, että sen mukaisesti täällä keskustan kansanedustajat äänestävät, kun heidän puoluevaltuustonsa on linjannut. Eli toivotaan, että puoluevaltuuston linjaukset täällä salissa sitten näkyvät.

Kristillisdemokraatit on omassa vaihtoehtobudjetissaan esittänyt, niin kuin edustaja Tanus totesi, tätä huoltajakorotusta, joka olisi noin 200 euroa kuukaudessa ja varmasti helpottaisi nimenomaan perheellisten opiskelijoitten tilannetta. Mutta ilolla pistimme huomioon, kun meillä oli samana viikonloppuna oma puoluevaltuustomme, että todellakin tämä meidän linjauksemme vaihtoehtobudjetissa sai jälleen kerran hallituspuolueen puolelta tukea, ja täytyy toivoa, että ainakin meillä, kun puoluevaltuusto jotakin linjaa, niin se on yleensä sellaista, joka sitten täytyy huomioida siinä eduskuntaryhmän työssä, ja siinä mielessä ilolla odotamme tätä äänestystä. Täällähän oli sensuuntaisia vastalauseita, joissa tämä opiskelijoitten huoltajakorotus oli huomioitu, ja silloin minusta tuntuu, että jos täällä kerta puo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

luevaltuuston linjauksia noudatetaan, niin silloin pitäisi kyllä äänestää näitten ponsien puolesta, jotka tätä asiaa esittävät. Että näin jääme sitten jännityksellä odottamaan tätä.

Mutta ennen kaikkea tämän asian kannalta olisi tosi tärkeätä ilman poliittista saivartelua, että me saisimme perheellisten opiskelijoitten tilanteen parannettua, koska ylipäättensä meillä perheellisten tilannetta on hallitus monella tavalla kurittanut lapsilisien leikkauksilla ja vastaavilla ja turha tätä on enää opiskelijoitten puolelle laajentaa.

21.37 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Opiskelijoiden siirtäminen yleisen asumistuen piiriin on hyvä ja positiivinen uudistus. Se vähentää byrokratiaa, selkeyttää tilannetta, tasa-arvoistaa ihmisiä, ja lisäksi tämä uudistus parantaa noin lähes kahden kolmasosan opiskelijoista taloudellista asemaa, mikä on perusteltua.

Kaikkein tärkeintä meille on kuitenkin se, että me saamme panostuksia siihen, että Suomessa talouskasvu lähtee vauhtiin, ja nämä säästötoimenpiteet ja uudistukset tähtäävät nimenomaan siihen, että talous kasvaa ja työllisyys paranee nykyisille ja tuleville opiskelijoille. On avainkysymys, että kun he valmistuvat opiskelunsa jälkeen, he saavat työpaikan ja sitä kautta voivat maksaa opintolainansa ja perustaa perheensä ja elää silloin sitten turvattua elämää. Nyt menneiden huonojen vuosien jälkeen ja sen tähden, että uudistuksia ei ole saatu aikaan, tilanne ei näin ole nuorten ja opiskelijoiden osalta.

Kun talous paranee, niin kuin linja ja näkyvissä jo on, silloin myös tällaisen esimerkiksi huoltajakorvauksen käyttöön ottaminen on yksi hyvä mahdollisuus. Meillä ei ole mitään päätöstä siitä, joten me voimme äänestää luottaen hallituksen toimintaan ja siihen, että se arvostaa opiskelua ja parantaa opiskelijoiden asemaa heti kun saadaan talous nousuun.

21.39 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa herra puhemies! Kuten täällä on todettu, hallitus esittää toisen ja korkea-asteen opiskelijoiden siirtämistä yleisen asumistuen piiriin. Uudistuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa asumistukijärjestelmää, mikä sinällään on hyvä ja voiteltava asia.

Nyt kuitenkin valitettava tosiasia on myös se, että tämä asumistuen siirto rahoitetaan yleisestä asumistuesta, mikä tulee heikentämään muiden pienituloisten asumistuen piirissä olevien ihmisten toimeentuloa ja asumistuen tasoa, mitä me emme voi hyväksyä.

Samalla kun hallitus keskittyy asumistuen uudistukseen, se heikentää myös opiskelijoiden muuta toimeentuloa. Asumistuen uudistuksen rinnalla hallitus heikentää opiskelijoiden toimeentuloa muun muassa leikkaamalla opintorahaa. Opintotukiuudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan korkeakouluopiskelijoiden opintoraha alenee 1. elokuuta 2017 alkaen jopa 336 eurosta 250 euroon ja samalla tukiaikaa lyhennetään ja opintolainapainotteisuutta lisätään. Myös asumistuen menettäjistä 71 prosenttia on korkeakouluopiskelijoita. Elikkä tältä osin hallitus kohdentaa korkeakouluopiskelijoille monelta eri rintamalta muutoksia, uudistuksia ja heikennyksiä.

Kuten täällä on todettu, näissä asumistukeen liittyvissä uudistuksissa suurimmat taloudelliset menetykset olisivat pariskunnilla, joista toinen on saanut asumislisää. Menettäjien joukossa olisi paljon perheellisiä opiskelijoita. Useilla lapsiperheillä asumistuki alenisi useista kymmenistä euroista jopa yli sataan euroon kuukaudessa. Lapsiperheiden taloudellista tilannetta heikennetään myös muilla toimilla: lapsilisiä leikataan, verotuksen lapsivähennys poistuu vuonna 2018. Nämä toimet vaikuttavat pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloon ja lasten hyvinvointiin, elikkä hallitus on tekemässä monella rintamalla lapsiperheille heikennyksiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Esityksen valmistelussa on selvitetty vaihtoehtoa, jossa opintorahaa ei huomioitaisi tulona. Opintorahan katsominen etuoikeutetuksi tuloksi asumistukea määritettäessä nostaisi opiskelijoille maksettavan asumistuen määrää ja pitäisi ennallaan jo nyt yleisen asumistuen piirissä olevien opiskelijoiden eli lähinnä opiskelijalapsiperheiden tuen tason. Opintorahan säilyttäminen etuoikeutettuna tulona lisäisi opiskelijoiden yleiseen asumistukeen siirtämisestä aiheutuvia kustannuksia noin 20—30 miljoonaa euroa suhteessa siihen, että opintoraha otettaisiin tulona huomioon. Valmistelussa on katsottu, ettei tätä voi toteuttaa, koska yleisen asumistuen säästöpainetta kasvaisi huomattavasti. Katsomme, ettei tämän mitaluokan uudistuksessa ole tarkoituksenmukaista tavoitella kustannusneutraalia toteutusta vaan olisi satsattava asumistukeen lisärahoitusta.

Toinen vaihtoehto, joka kohdentuisi vain opiskeleviin lapsiperheisiin, olisi opintotuen huoltajakorotuksen käyttöön ottaminen. Mielestämme nämä keinot on otettava käyttöön opiskelijoiden taloudellisen tilanteen kohentamiseksi ja siten tuettava myös heidän opintojensa etenemistä tavoiteajassa.

Tämän lisäksi erilaisten asumisjärjestelyiden tulee olla helposti ilmoitettavissa Kansaneläkelaitokselle ilman kohtuutonta vaivaa ja tukien takaisinperintää. Kuten täällä on todettu ja asiantuntijakuulemisessakin kuultiin, asumisen kimppekämpässä on oltava mahdollista ilman että toisen opiskelijan tuloja otetaan huomioon asumistukea laskettaessa. Toisen opiskelijan esimerkiksi kesätulot eivät saa vaikuttaa toisen opiskelijan asumistuen määrään ja toimeentuloon. Myös erillisten vuokrasopimusten tekeminen tulee olla mahdollista ja helppoa. Kimppe-asuminen on suosittua, ja sen soisi lisääntyvän yhteiskunnassa myös esimerkiksi yksinäisten vanhusten asumismuotona, kuten on jo joillakin paikkakunnilla tehty.

Arvoisa puhemies! Tästä syystä me sosialidemokraatit olemme jättäneet myös sosiaali- ja terveysvaliokunnassa vastalauseen tähän asiaan. Tässä esityksessä on monta hyvää asiaa mutta, kuten tuossa äsken totesin, liian monta asiaa, jotka tulevat heikentämään opiskelijoiden kokonaistilannetta, minkä takia emme voi hyväksyä tätä esitystä.

21.44 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Kuten tässä keskustelussa on jo tullut moneen kertaan ilmi, sinänsä opiskelijoiden siirtäminen yleisen asumistuen piiriin on hyvä asia ja myös asia, mitä opiskelijajärjestöt ovat pitkään ajaneet, mutta tähän esitykseen liittyy pari ongelmaa. Keskeisimmät ongelmat ovat opiskelevien lapsiperheiden aseman heikkeneminen ja tulkintaongelmat siinä, katsotaanko niin sanotussa kimppekämpässä asuvat kuuluviksi samaan ruokakuntaan vai ei. Lisäksi uudistus tai siirto on siinä mielessä jäänyt puolitiehen, että siihen ei ole varattu rahoitusta, vaan tämän yleisen asumistuen piiriin tulevat opiskelijat halutaan rahoittaa nyt olemassa olevasta potista, eli se tarkoittaa sitä, että nyt muut asumistukea saavat joutuvat tässä maksumiehiksi.

Vähintä, mitä tässä pitäisi tehdä, on se, niin kuin täällä on moneen kertaan jo todettu, että hallitus valmistelisi korotuksen opintotuen huoltajakorotukseen, jotta tämä uudistus ei heikennä opiskelevien lapsiperheiden asemaa. Sitten täytyy myös tehdä selkeät tulkintaohjeet, ettei synny tilanteita, joissa kimppekämpässä asuvat joutuvat ikään kuin toisten tulojen maksumiehiksi, kun toisten tulot otetaan huomioon siinä tuessa, mikä heille kuuluu. Tällaisia tilanteita ei pidä synnyttää, koska tiedämme, että kimppekämpä on kuitenkin hyvinkin suosittu asumismuoto opiskelijoiden parissa, ja toisaalta myös tiedämme, että esimerkiksi vanhusten kohdalla sitä voitaisiin hyvin lisätä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

21.46 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä on käytetty jo hyviä puheen-
vuoroja. En ole vielä kuullut paria positiivista kohtaa eli ensinnäkin sitä, että tämä asumis-
tukeen siirtyminenhan sitten auttaa opiskelua myös kesätaukojen aikana, koska asumistu-
kea voidaan maksaa kesän ajalta, ja silloin se myös vähentää toimeentulotuen hakuja, kos-
ka opiskelijat todella voivat sitten käyttää kesän opiskeluun. Sitten toinen tärkeä kohta on,
että tämä asumistuen piiri laajenee alle 18-vuotiaisiin itsenäisesti asuviin opiskelijoihin, jo-
ten sillä tavalla vaikkapa vähempivaraisten perheiden lapsetkin nyt pystyvät muuttamaan
vähän kauemmaksi opiskelemaan, kun se Suomessa on välttämätöntä välillä alle 18-vuoti-
aillekin.

Täällä on otettu kantaa juuri näihin ongelmakohtiin eli perheellisten opiskelijoiden asu-
mistuen vähyyteen ja sitten myös tähän kimppakämpääasiaan. Soluasuminen todella on
kannatettavaa, kun tiedämme, että yksinäisyys on myös suomalaisten nuorten osalta varsin
suuri ongelma. Tässä ympäristövaliokunnan mietinnössä on kyllä hyvin tasapainoisesti
otettu kantaa juuri siihen, että Kansaneläkelaitoksella täytyy olla helposti ja hakijan yksi-
tyisyyttä kunnioittavalla tavalla yhtenäiset, selkeät ja sujuvat ratkaisukäytännöt tämän on-
gelman poistamiseksi, jotta soluasuminen on täysin mahdollista.

Vielä sanon sen, että tosiaan sivistysvaliokunta on tänään tehnyt sen lausuman tästä
opintotuen (Puhemies koputtaa) huoltajakorotuksesta valtioneuvostolle.

21.48 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys asu-
mistuesta annetun lain muuttamisesta kulminoituu hyvin pitkälle tähän opiskelijoitten siir-
tymiseen yleisen asumistuen piiriin. Tässä edustaja Essayah nosti keskustan puolueval-
tuuston päätöksen käsittelyyn. Itse olin siellä kokouksessa mukana ja toivonkin, että se asia
ehtii tähän käsittelyyn. Mutta jos kuitenkin toisin käy, kun tämä uusi puoluevaltuusto ko-
koontuu vasta ensi keväänä seuraavan kerran, niin saattaa olla, että tämä todellinen puolue-
en päätös siirtyy ensi vuodelle. Pidänkin tätä taitavana poliittisena vetona, koska KD piti
samana viikonloppuna omaa kokoustaan, elikkä molemmista kokouksista taisi lähteä hy-
viä uutisia maailmalle ja napattiin tähän budjettikeskusteluun tämä hyvä aloite.

21.49 Sari Tanus kd: Arvoisa herra puhemies! Halusin pyytää tämän puheenvuoron vie-
lä sen vuoksi, että muutama sana lapsista ja lasten määrästä. Niin kuin me tiedämme, syn-
tyvyys Suomessa on ollut matalammalla tasolla tai suunnilleen samalla kuin pulavuosina ja
Suomessa entistä myöhemmässä iässä hankitaan perheenisää ja entistä suurempi ongelma
on se lapsettomuusasia, kipeä asia perheissä, mutta tulevia veronmaksajia ja veronmaksajien
määrää ajatellen tämä on myös asia, mikä minusta pitäisi oikeasti ottaa vakavasti tänä
päivänä: mitenkä saadaan perheet hankkimaan lapsia aiemmin ja hankkimaan enemmän?
Me puhumme paljon lapsivaikutuksista ja lapsivaikutusten arvioinnista, lasten tärkeydestä
ja niin edelleen, mutta minusta näiden puheiden tulisi siirtyä tekoihin. Toisaalta me pu-
humme opiskelun tärkeydestä, maailmalla puhutaan suomalaisen koulutuksen tasosta ja
ammattikoulutuksen hankkimisesta ja niin edelleen, ja nämä kaksi asiaa pitäisi saada yhteen
ja nimenomaan käytännön toimiin. Sen vuoksi todella toivon, että tuo huoltajalisä —
niin kuin edustaja Kososelta oli ilo kuulla, että sivistysvaliokunnassa ollaan tällaisista esi-
tystä tehty ja myös että siellä puoluevaltuustossa keskustassa on tätä nostettu esiin niin
kuin KD:ssä jo huomattavasti aiemmin — tuotaisiin käytäntöön, koska se merkitsee todel-
la paljon nuorten opiskelijaperheiden taloudelliseen tilanteeseen, ja tiedän, että monilla
myös se perheenisäys on pitkälti kiinni siitä taloudellisesta tilanteesta. Myös niissä tilan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

teissa, kun ollaan yllätysraskaudessa ja opiskelijoita ja mietitään, mitä tehdään, kyllä monenlaisia tarinoita silloin kuulee, ja tiedän kyllä, että 200 euron kuukausittainen huoltajalisä molemmille vanhemmille tekisi erittäin suuren vaikutuksen (Puhemies koputtaa) perheiden toimeentuloon. Lämpimästi odotan sitä toteutettavaksi.

21.51 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Nyt täytyy ihan tarkentaa, että oliko todellakin niin, että niin sanotusti lähtevä puoluevaltuusto voi antaa tällaisia kannanottoja, joista sitten voidaan sanoa, että, no, eiväthän ne nyt sitten sidokaan sitä varsinaista ensi kesänä istuvaa puoluevaltuustoa, ja sitä kautta voidaan julkisuuspisteitä nappailla ja kertoa, että kyllä me kannattaisimme tätä, mutta kun nyt sitten tuleekin tämä uusi puoluevaltuusto, niin eiväthän sen vanhan sanomiset sitten enää olekaan sitovia. Että tämän käsityksen nyt sain kyllä edustaja Pakkasen puheenvuorosta. Toivottavasti käsitin tämän nyt jollakin tavalla väärin, koska kyllä tämä nyt kuulostaa aika vastuuttomalta toiminnalta, että annetaan tällaisia poliittisia manööverejä, joilla sitten saadaan opiskelijat innostumaan, että kerta kaikkiaan nyt on hallituspuolueen puoluevaltuusto linjannut tällä tavalla ja nyt tässä varmaan on odotettavissa jonkinlaista muutosta, ja sitten voidaan sanoa, että, no, tässä väki vaihtui välillä, että ei tämä nyt sidokaan sitten tätä tulevaa puoluevaltuustoa ja sitä kautta sitten puoluetta. Mahtaa mennä kyllä erikoiseksi, jos me rupeamme täällä tällä tavoin sitten puoluevaltuuston toimikausilla kikkailemaan itse kussakin puolueessa ja antamaan tämän-tyyppisiä lupauksia.

Nyt kaikkein tärkeintähän näitten opiskelijoitten kannalta, niitten, joilla on huollettavia ja jotka ovat perheellisiä, olisi se, että ihan oikeasti heidän elämäntilanteensa parantuisi eikä heikentyisi, niin kuin nyt tällä hallituksen esityksellä ikävä kyllä käy. Todellakin kuulostaa kyllä, uskallan sanoa, nyt aika populistiselta. En ihan olisi keskustan suunnasta tällaista odottanut, jos nyt olen oikein ymmärtänyt, miten tässä puoluevaltuuston toimikausilla on kikkailtu ja sitten annettu tällaisia julkilausumia, joitten takana ei olekaan sitten tarkoitus millään tavalla seistä.

21.53 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Juuri varmaan on tämä ongelma, mitä edustaja Essayahkin toi puheenvuorossaan esille, että meidän pitää pystyä parantamaan näitten perheellisten nuorten opiskelijoiden asemaa eikä heikentää.

En halua olla ilkeämielinen enkä kohdentaa tätä mitenkään edustaja Tanukselle, mutta kun ajattelee, että kysymys on opiskelijaperheistä, ja kun toivoitte kovasti, että lapsia pitäisi hankkia vielä aiemmin, niin se nyt ei ehkä ihan tähän kyllä sovi, jos opiskelut ovat siinä vaiheessa hyvin keskeneräisiä. En tiedä sitten, onko kysymys yliopisto-opiskelijoista tai tarkoititteko ehkä aikuisopiskelijoita, mutta jos tarkoititte opiskelijoita sinällään — siinä ikäluokassa, mitä minä ajattelen, minkä ikäisiä opiskelijat normaalisti ovat — ja että vielä varhemmin siinäkin ryhmässä tarvitsisi hankkia lapsia, niin se pikkuisen saa minut kyllä kysymään, että aivanko totta.

21.55 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Juuri aivan oikein edustaja oli ymmärtänyt. Näin yli 25 vuotta tällä alalla työtä tehneenä sanon, että se on oikeasti lämpimästi tervetullutta, että perheet, myöskin opiskelijaperheet, hankkisivat nykyistä aiemmin lapsia. Kysehän on siitä, että monta kertaa opiskellaan pitkään, opiskelut ehkä venyvät, välillä tehdään töitä, ja sitten onkin jo kiire saada se työpaikka ja ruveta maksamaan niitä opintolainoja, kun nyt lainapainotteisuuteen enemmän ja enemmän mennään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 126/2016 vp

Kun on kiire hankkia se työpaikka ja päästä maksamaan opintolainaa, niin sitten onkin riski, että voiko tässä perhettä ruveta perustamaan, kun pitäisi päästä kiinni todella siihen työhön, ja ei uskalleta sitten jäädä äitiyslomille tai isyyslomille, vanhempainvapaalle ja niin edelleen, jolloin se pitkittyy ja pitkittyy, myöhästyy se perheenisä ja monta kertaa se onkin sitten jo ongelma. Eli oikeasti siihen entiseen aikaan ja lapset aikaisemmin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Paluu puhujalistaan.

21.56 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Ihan vastauksena edustaja Essayahin epäilyyn siitä, mitä siellä keskustan puoluevaltuustossa on tapahtunut: Kyllähän meillä puoluevaltuuston kausi alkoi puoluekokouksesta viime kesänä ja se jatkuu nyt seuraavat kaksi vuotta, eli tämä parin viikon takainen puoluevaltuusto kyllä jatkaa seuraavat kaksi vuotta. Että ei hätää, emme kikkaile näillä päätöksillä laisinkaan.

Ja kuten varsin hyvin tässä salissa tiedämme valiokuntien toiminnan ja sen, kuinka siellä hallituspuolueet myös linjaavat vahvasti, niin sivistysvaliokunnan lausumalinjaus nyt olkoon selkeä kertomus siitä, että kaikki hallituspuolueet ovat sivistysvaliokunnan osalta tämän huoltajakorotuksen takana.

21.57 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Kososelle. Tämä oli tärkeää, että tämän nyt varmensitte, että teillä on siis todellakin tämän istuvan puoluevaltuuston näkemys tähän asiaan, koska kyllä tietysti eri puolueissa on vähän erilaisia toimintatapoja ja puoluekokousten, puoluevaltuustojen kannanotoilla ilmeisesti on sitten vähän erilaista painoarvoa. Mutta ainakin omassa puolueessani, jos siellä jotain linjataan, sitä kyllä edellytetään, että niitten linjausten pohjalta myöskin toimitaan. Siinä mielessä on ihan tärkeää kuulla ja huomata se, että tämä on todellakin nyt sitten teidän istuvan puoluevaltuuston linjaus ja että se on teille ihan oikeasti tärkeä asia.

Täytyy sanoa, että tässähän on hallituskautta nytten mukavasti vielä jäljellä ja että ainakin kristillisdemokraatit ehdottomasti tulevat tukemaan sitä esitystä, jossa ollaan tuomassa sitten tämä huoltajakorotus. Tähän suuntaan tätä asiaa pitäisi nyt paikata, koska muutoinhan tämä tarkoittaa sitä, että nimenomaan niiden perheellisten opiskelijoiden tilanne, joilla on huollettavia, nyt tällä hallituksen esityksellä heikkenee. Ilomielin sitten olemme tuke-massa sellaista esitystä, jossa tulee sitten tämä linjaus, ja toivommekin sitä tässä pikaisesti vielä tämän hallituskauden aikana.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.